

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ**

ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI BÖLÜMÜ

GÜNEY-BATI OĞUZ GRUBU TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI

HAFT	ANA TEMALAR VE KONULAR
A	
1	Giriş. HALK EDEBİYATYNDAN TÜRKMEN EDEBİYATYNA GEÇİŞ
2	20-NJY ÝYLLAR WE TÜRKMEN EDEBİYATY
3	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ SOWET DÖWRÜNİŇ BAŞLANMAGY (1924)
4	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ GOZGALYAN MESELELER
5	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ İLKİNJİ ŞAHYRLAR
6	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ İLKİNJİ ÝAZYJYLAR
7	30-NJY ÝYLLAR WE TÜRKMEN EDEBİYATY
8	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ KERWENBAŞY BERDİ KERBABAÝEW
9	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ BELLİ ÝAZYŞYSY AGAHAN DURDYÝEW
10	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ BELLİ ÝAZYŞYSY NURMYRAT SARYHANOW
11	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ BELLİ ÝAZYŞYSY HYDYR DERÝAÝEW
12	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ BELLİ ŞAHYRY WE ÝAZYŞYSY AMAN KEKİLOW
13	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ BELLİ ŞAHYRY TOWŞAN ESENOWA
14	TÜRKMEN EDEBİYATYNYŇ BELLİ ŞAHYRY GARA SEÝİTLİÝEW
EK	HÄZIRKI ZAMAN TÜRKMEN EDEBİYATYNA DEGIŞLI TEKSTLER, SESLI ÝAZGYLAR, KASETALAR...
EK	<i>HÄZIRKI ZAMAN TÜRKMEN EDEBİYATYNA DEGIŞLI ADALGALAR</i>

IV TÜRKMEN EDEBİYATI İLE İLGİLİ DERSLER

DUYGU VE
DÜŞÜNCE

SÖZLÜ VE
YAZILI ESER

GBT 403	TÜRKMEN HALK EEBİYATI (TÜRKMEN TURKISH FOLK LITERATURE)
TL 3044	ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI (MODERN TURKMEN LITERATURE)
TL 3076	ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI: ŞİİR (MODERN TURKMEN LITERATURE: POEM)
TL 4047	ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI: NESİR (MODERN TURKMEN LITERATURE: PROSE)
TL 4022	ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI: DRAMA (MODERN TURKMEN LITERATURE: DRAMA)

TL 3044 ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI

50-60'LI YILLAR ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI DRAM

Tiyatro: Tiyatro türü savaş sonrası gelişmesini sürdürür. Konular ise daha çok savaş ve savaş sonrası hayatı, köy hayatı, kolhoz ve üretim, Türkmen kadın ve kızlarının hayatını anlatan temalardan seçilmiştir. Diğer edebî türlerde olduğu gibi tiyatrodada da Sovyet rejiminin istediği konular ağırlıktadır. G. Muhtarov, G. Seyitliyev, D. Agamammedov ve B. Pürliyev bu devrin önde gelen tiyatro yazarlarıdır. Savaştan sonraki yıllarda tek perdelik oyunlar çokça yazılır. Teknik ve konu yönünden eksiklikleri olsa da bu devirde yazılan tek perdelik piyesler Türkmen tiyatrosunun gelişmesine katkı sağlar.

TL 3044 ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI

50-60'LI YILLAR ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI DRAM

G. Muhtarov'un *Cemal* (1947), D. Agamemedov'un *Orta Okuvly Oglan* (Orta Okullu Oğlan, 1954), G. Muhtarov'un *Hiç Kim Bilmeli Däl* (Hiç Kimse Bilmemeli, 1955) adlı bunlar arasında öne çıkar. "Cemal" de Muhtarov, Türkmen kadın ve kızlarını konu edinir. Çalışkan ve fedakâr Türkmen kadınının toplumdaki yerini anlatır.

D. Agamemedov *Orta Okuvly Oglan* (Orta Okullu Oglan)ın baş kahramanı Mırat ile bu yıllarda okula giden gençleri işler. Sosyalist gerçekçi anlayış ile kaleme alınan bu piyeste eski-yeni çatışması ele alınır. Yeniye temsil eden Mırat gibi gençlerin ülkenin geleceği oldukları vurgulanır. (69-74)

TL 3044

ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI

50-60'LI YILLAR ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI DRAM

Çok yönlü bir yazar olan B. Kerbabayev bu devirde tiyatro alanında da eser verir. “Kelev Kilvan” (1948) adlı üç perdelik eserinde Türkmen ailesinin yaşamını anlatır.

G. Muhtarov'da aynı mevzuda iki tane piyes yazar: *Allan Aganın Maşgalası* (Allan Ağa'nın Ailesi, 1947) ile *Şadıman Mihman* (Mutlu Misafir). Her iki piyeste de savaştan sonrası dönemde Türkmen ailesinin yaşamı anlatılır.

TL 3044 ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI

50-60'LI YILLAR ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI DRAM

G. Muhtarov *Bagbanın Gızı* (Bahçevanın Kızı, 1948) adlı eserinde Çokga ve Tokga'nın kızlarının çok iyi derecede eğitim almasını işler. Muhtarov'un *Murgabın Kenarında* (1951) adlı dört perdelik eserinde pamuk işçilerinin ülkenin iktisadi açıdan gelişmesi için gösterdikleri gayret anlatılır.

G. Muhtarov ile G. Seyitliyev *Kümüş Gapırjak* (Gümüş Kut, 1948) ve *Çopan Oglı* (1949) adlı eserleri beraber yazar.

TL 3044 ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI

50-60'LI YILLAR ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI DRAM

Kümüş Gapırjak (1948) da üniversite okuyup, köyüne dönen Türkmen kızı anlatılır. Savaştan sonraki yılların edebiyatında Türkmen kadın ve kızları konu olarak sıkça işlenir. Onların ülkenin gelişmesi ve ilerlemesindeki rolü vurgulanır. Bu eserde de sade bir Türkmen kızı Maral, iyi bir eğitim alır ve köyüne dönüp, kendisi gibi gençler yetiştirmek için çalışır.

TL 3044 ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI

50-60'LI YILLAR ÇAĞDAŞ TÜRKMEN EDEBİYATI DRAM

G. Seyitliyev eserlerinde çoğunlukla çalışan insanları, iş hayatını ele alır. *Cahan* (1947) adlı piyesinde göz doktoru Cahan ile dostu Muhammedov'un ilişkisini ele alır. Cahan kendini işine adanmış, idealist biridir. Mesai saatleri dışında bile inasnları tedavi eder. Devletin önemli bir kurumunda müdür olan Muhammedov ise Cahan gibi değildir. Eserde bahşı ve şair gibi sanatçılara da değinilerek medeniyet ve sanat ilişkisi de işlenir. (75-84)